

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА  
И ВОДИТЕ

№. 11-00-3266

СОФИЯ, 28. 05. 1998 год.

39  
№ 11/К.С. 17/98  
Дата: 01.06.1998

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА  
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД  
НА Р.БЪЛГАРИЯ  
Г-Н ЖИВКО СТАЛЕВ

**СТ А Н О В И Щ Е**

от министъра на околната среда и водите

**ОТНОСНО:** Определението Ви по конституционно дело N17/14 май 1998 год. за разглеждане искането на Министерския съвет на Република България за задължително тълкуване на чл.18, ал.5 във връзка с ал.1, 2, 3 и 4 от Конституцията и конституирането ни като заинтересована страна по делото.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,**

В решение No 11 от 25 септември 1997 год. по Конституционно дело No4/1997 год, Конституционният съд оповести тълкуването си относно терминът „национално значение“ като белег, който е присъщ на всяка изключителна държавна собственост, като препоръчва в специални закони (каквито са за подземните природни богатства, за водите и др.), да се посочат критериите за определяне на обекти с „местно“ или с „национално“ значение.

Поради спецификата на обектите, които са общочовешко достояние и ползването им от отделните държави е в резултат на международни договори, в чл.18, ал.2 и 3 от Конституцията на Р.България се използва понятието „суверенни права“ на държавата върху континенталния шелф и в изключителната икономическа зона за проучване, разработване, използване, опазване и стопанисване на биологичните, минералните и енергийните ресурси на тези морски пространства, както и за радиочестотния спектър и позициите на геостационарната орбита.

По силата на чл.106 от Конституцията на Р.България, Министерският съвет е длъжен да организира стопанисването на държавното имущество. Да остави без възможност за ползване на една част от собствеността, която може да носи доходи и да развива икономиката би означавало да не изпълни правомощията си по Конституция. Без съмнение, съгласно разпоредбите на чл.2, ал.2, т.1, от Закона за държавната собственост, изключителната държавна собственост е част от публичната държавна собственост. С разпоредбите на чл.7, ал.2 също от Закона за държавната собственост,

законодателят е дал правото, чрез предоставяне на концесия, да се включват в гражданския оборот дори и обектите публична държавна собственост, включително и тези които са изключителна държавна собственост.

В чл.18 на Конституцията законодателят недвусмислено е разграничил в ал.2 и 3 суверенните права на държавата от обектите изключителна държавна собственост, посочени в ал.1. По този начин той фактически е предопределил различен режим за предоставяне на права за дейности и права за обекти.

В специалните закони, които третират материята, също се спазва принципът на върховенство на държавата при упражняване на суверенните права. За това, както Конституцията е оправомощила в чл.106, Министерският съвет да се разпорежда с държавното имущество, така и в проектозакона за подземните природни богатства, е предвидена правна уредба, съгласно която права за дейности за търсене и/или проучване на подземни природни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона да се предоставят с разрешения за търсене и/или проучване въз основа на решение на Министерския съвет. Така, позицията за върховенство на суверенните права на държавата е защитена по безспорен начин.

Що се отнася до втория въпрос, дали е допустимо според Конституцията по ред и условия, определени в друг закон, различен от Закона за концесиите, само предоставянето на разрешения за осъществяването на тези суверенни права и то само в случаите, когато те имат обществена значимост, нашето становище е, че стриктно погледнато, концесията императивно е свързана само с обектите.

В геоложки аспект, за да се идентифицира обекта на концесия за добив - находище на подземно природно богатство, предварително се преминава през периодите на търсене и проучване. Търсенето и проучването са дейности, които се провеждат на площи, за да се направи откритие на подземни природни богатства. Само в случаите, когато се направи откритие има идентифициран обект на концесия. Ако в резултат на търсенето и проучването не се направи откритие, към добив не се преминава, защото липсва обекта на концесия. Трудността идва оттам, че концесията е свързана с описанието на материален предмет "особено вещно право на ползване", какъвто при дейностите е реално невъзможен за дефиниране, чрез физически, качествени и количествени параметри.

Разрешението за дейности може да се предоставя на законово основание. Няма конституционно задължение то да бъде свързано с концесия, което означава че не е задължително да е по Закона за концесиите. Нещо повече, с решение No 11 от 25 септември 1997г. по Конституционно дело No 4/1997 год Конституционният съд препоръчва изработването и приемането на специалните закони, отчитайки спецификите на материята в съответните специални области.

Разрешителен режим се въвежда, когато със закон се регламентирант дейностите, компетентният орган, който може да издава разрешения за тях и всички останали правни механизми, свързани със закономото му прилагане. Именно тази отправна насока, според нас е правното основание за развиване на тезата за предоставянето на права за дейностите търсене и проучване на подземни природни богатства

чрез разрешение, а права за добив на открити подземни природни богатства-чрез концесия.

### УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

В резюме, нашето становище е, че предоставянето на права за обекти по чл.18, ал.2 от Конституцията, върху които държавата упражнява суверенни права, следва да бъде уредено в закон и чрез разрешителен режим, който:

1. Напълно съответства на върховната воля на законодателя, изразена в чл.18, ал.5 във връзка с ал.1,2,3 и 4 от Конституцията.

2. Цялостно покрива препоръките на Конституционния съд по отношение на специалните закони, свързани с отделните обекти на концесии, дефинирани в Решение 11 от 25 септември 1997 год.по Конституционно дело No4 от 1997 год.

3. Допълва неуредената в Закона за концесиите, материя за предоставянето на права за подземните природни богатства.

4. Изцяло спазва препоръките на Директива 94/22/ЕС на Европейския парламент и Съвет от 30 май 1994 год., с оглед интегрирането на българското законодателство към европейското.

5. Запълва празнина в законодателството.

С уважение:

(Евдокия Манева)

